

SZABÓ HIRLAP

A BUDAPESTI FERFIRUHA-KÉSZÍTŐK IPARTESTÜLETE. A BUDAPESTI SZABÓIPAROSOK HITEL- ÉS TERMELŐ-SZÖVETKEZETE. AZ EGYESÜLT SZABÓIPAROSOK KÖRE, A BUDAPESTI EGYENRUHA-KÉSZÍTŐK KÖRE ÉS A RAKTÁRI-SZÁLLÍTÁSI-GYERMEKRUHA-KÉSZÍTŐ SZABÓIPAROSOK SZAKCSOPORTJAINAK KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS : : FŐMUNKATÁRSÁK
ULLMANN JÁKÓ. | VIKÁR BÉLA □ MANGOLD BÉLA KOLOZS €

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, VII., HÁRSFA-UTCA 24. TELEFON 90-27

Szabóiparosok !!

Faszénet

Weisz és Vidor

cégnél rendeljétek !!

TELEFON .

József 11-31

NYOMTATVÁNY.

T.

Weisz és Vidor cégnek

TELEFON 11-31.

BUDAPEST

Józsefvárosi teherpályaudvar 9 kapu

A faszén

akár levelezőla-
pon akár telefon
utján rendelhető

Szabó faszénet K --

Dara (spitz) faszénet --

100 kilogrammonként.

Azonnali kiszolgálás !!

Szabóiparos hívja föl

„JÓZSEF“ 11-31

telefonszámot mikor szabó-faszénre van szüksége, vagy írjon

Weisz és Vidor cégnek, Budapest.

SZABADOS VILMOS

IV. DEÁK FERENCZ-UTCA 21. SZÁM

AZ UDVARBAN.

TELEFON: 143—04

Selyembélesek
fekete és kék szövetek
Varrókellékek
Elismert legolcsóbb
árban.

MECHANIKAI SZÖVŐDE TAUSSIG SAMUEL ÉS FIAI, Győr.

Raktár és üzletvezetőség: BUDAPEST, V., BÁLVÁNY-UTCA 22. ☐ TELEFON 30—32.

Szalonvászon, cordinelli, beléskanavász, tűzoltógrádi cs. szavolyok, valamint a lenárubból készült összes szabókellékek gyártása. Nyári-nadrágok és vászon-öltöny-szövetek különböző minőségekben. Fehérneművásznak kórházak és kószintézetek részére stb.

Levágandó!

SZABÓ HIRLAP

Megrendelés.

Sziveskedjék szállítani részemre:

_____ kg. szabó faszenet — — — K — —

_____ „ dara (spitz) faszenet — „ — —

100 kilogrammonként.

Név: _____

Lakás: _____

☛ Kérjük a címet pontosan kiírni. ☛

Levágandó!

BAUER és WEISZ

első bpesti katonai zsinór és paszományáru gyár
BUDAPEST, VIII. GYULAI PÁL-UTCA 13.

Ajánlják következő saját gyártmányukat:

Egyenruha-zsinórok, egyenruha-paszomántek, egyenruha-himzések, egyenruha-gombok, rendjel-szalagok tiszték és legénység számára.

Magyar diszruhára, temetkezési vállalatok számára, libériára, rendőröknek stb. való zsinór- és paszománt-árak.

Különleges versenyképesség magyar diszruha- és polgári ruha-zsinórzatokban. Különlegességek: kardbojtok, kardkötők és tábori övekben.

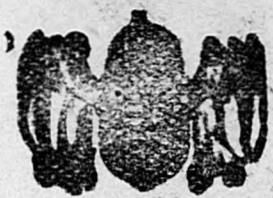
TELEFON Női divatzsinórzat. Butor-paszománt. TELEFON József 4-89 Katonai bőrárak. — Hajtóka-posztók. József 4-89

Villamos üzem. Legmodernebb berendezés. Legolcsóbb beszerzési forrás. Alapított 1872. évben

BRÜDER WIENER

Különlegességek
szövet-, kődió-
és bivalyszarv-
gombokban

WIEN, SALZGRIES No. 21
PASSAUERPL. 6.

Raktári telefon 16-71.

SCHWARCZ LAJOS

BUDAPEST, DEÁK FERENC-U. 15.

✿ Minden fajta ✿
angol-, francia- és
hazai gyártmányu
posztó-, gyapju-
szövetek-, bélés-
árúk és szabókellé-
kek gyári raktára

A szabóiparosok
legolcsóbb bevá-
sárlási forrása!

Raktári telefon 16-71.

Eredeti Singer és Wheeler & Wilson varrógépek

a szabóiparban előforduló összes varrási munkák számára.

Különleges gömblyuk varrógépek szálfogó szerkezettel, tetzés- szerinti gömblyukak készítésére. E gépek önműködő megállító és vágó készülékekkel vannak ellátva.

Gyorsvarrógépek egyszerű és párhuzamos varratok készítésére.

Ruházati szakmában nélkülözhetetlen! 700-nál több különféle fajta eredeti Singer varrógép készül, minden elgondolható ipari célra

Azon üzletek amelyekben **Singer** varrógépek árusítatnak

mindannyian ezen címerrel felismerhetők

Singer Co. varrógép részvénytársaság ipari osztálya

Budapest IV. Semmelweis-u. 14

ahol a piacra kerülő legújabb ipari gépek díjtalanul bemutatva lesznek.

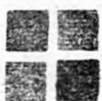
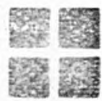
Fióküzletek mindenütt.

HOHENBERG FERENCZ

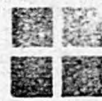
BUDAPEST, VI, NAGYMEZŐ-UTCA 46 (saját házában.)

Cs. és kir. tiszt. egyenruházati zsinór, paszomány és gombkötő-gyára.

EGYENRUHÁZATI CIKKEK és DISZMAGYAR ÖLTÖNYÖK teljes felszerelése.

**TELEFON
15-70**

Allandóan raktáron tart és gyorsan szállít minden néven nevezendő ZSINOR- és PASZOMÁNY ÁRUT. Minden néven nevezendő EGYENRUHÁZATI CIKKEK és FELSZERELÉSEKET. Rajz minta árajánlatot kívánatra ingyen küldünk

Szabóvilág

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Egész évre 8 korona, félévre 4 korona.

Szerkesztő és laptulajdonos:

ULLMANN JÁKÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal

VII. ker., Hársfa-utca 24. Telefon 90-27

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

FŐMUNKATÁRSÁK:

VIKÁR BÉLA ✎ **MANGOLD BÉLA KOLOS**

Magunk lábán.

Mult év december 3-án kelt az ultimátum. Szigorú, határozott és rövid volt, mint egy hadiparancs. Az Országos Központi Hitelszövetkezet ellenmondást fel sem tételező hangon ráparancsolt a „Budapesti szabóiparosok hitel- és termelőszövetkezeté“-re, mint tagjára, hogy rendkívüli közgyűlést hívjon össze, amelyen alapszabályait oly módon változtassa meg, hogy minden jogról, önállóságról lemondva, a jövőben ne elhatározó képességgel bíró szerves tag, hanem akarat nélküli rabszolga legyen.

„A rabkenyér bármily fehér, csak rabkenyér“ éneklik egy régi operettben. Hát még milyen akkor, ha olyan fekete és keserű minden falat, mint amilyent eddig az O. K. H. nyújtott. S milyen lett volna még jövőben, ha sikerül beteges ambícióját keresztül erőszakolni, hogy családfőből zsarnoki rabszolgatartóvá avanszirozzon elő.

Szövetkezetünk rendkívüli közgyűlése egyhangulag, imponáló férfias önérettel utasította vissza a Központ lehetetlen követelését. Tudatában volt, hogy mit cselekszik, felismerte a veszedelmet, a fenyegető összeomlást, amely a központi korlátlan vezetés járszallagjában rejlik. Bizott erejében, képességében, melynek tápláló gyökérszállai egy tizenhatesztendős mult televény földjébe nyulnak vissza.

Nem pusztán harci kedv, nem a kötekedés vágya készítette a szövetkezeti szabókisiparosságot, hogy frontot vegyen az egész, mint egy ember a Központ letörésünkre célzó támadásával szemben. Ha kötekedni, lázadni akart volna,

ugy erre tizenhat esztendő alatt idő és ok, egyaránt bőségesen akadt. De mindig előbbre helyezte a sovány egyességet, mint a kövér háborút. Létkérdésünknek kellett kockán forogni, hogy teljes öntudatra ébredve, visszaverjük az indokolatlan támadást.

A központi hadvezetőség három Achilles-sarkot próbált a szövetkezeti testen kitapogatni, mint olyan pontokat, amelyeken legbiztosabb eredménnyel megkísérelheti az áttörést.

Az első volt a hitel megvonása. Pénz nélkül nincs háború — gondolta a régi taktika tanítása nélkül. Második a munkának visszahívása. Ha nincs munka, nincs pénz, ha nincs pénz, nincs háború és jön a behódolás — így folytatta hadilogikáját. És így is cselekedett.

A régi taktika azonban már az első két támadási módnál csődöt mondott. Állásunk s ezzel álláspontunk is szilárd, törhetetlen maradt. Ugy, hogy a harmadik, a negyvenkettes kaliberű fenyegetést: a kizárást, meg se kísérelte keresztül vinni.

Igy kerültünk olyan furcsa, lebegő helyzetbe, mint a Mohamed koporsója. Hivatalosan tagja vagyunk az O. K. H. családjának, de a valóságban bezáródott előttünk a tüzhely-ajtó. Hasztalan kopogtatnánk, köteles részünk a kijáró hitel és munka után, nem hallgatnak meg, akárcsak a kitagadott gyereket.

Pedig nyiltan, esetleg hirlapilag kitagadni még nem volt erkölcsi bátorsága az O. K. H.-nek. Érti bizonyára, hogy a közvélemény előtt elvesztené a pert, mert semmi olyast nem cselekedtünk, ami igazolhatná ezt a mostoha, mondhatni embertelen bánásmódot.

Ki vagyunk téve az utszélre, ölbe tett kezekkel, tétlen nem kuporoghatunk ott, amíg meg nem vesz az éhség, vagy az Isten hidege. Van erős lelkünk, van munkáskezünk, van dologkedvünk és élni akarásunk, tehát helyünk is van a munkálkodó társadalomban.

Mindeddig számottevően szerző tagjai voltunk az O. K. H. háztartásának. Számokban is tiszteletet és elismerést parancsoló arányban járultunk a gyarapodásához. Ha hitelt kaptunk, busás kamattal fizettük vissza, ha munkához jutottunk, azt elvégeztük becsülettel s verejtékünk béréből készségesen juttattuk át azt a hányadot, amit az O. K. H. nem épen tul nagylelkűséggel megkivánt.

Ilyen hű kötelességteljesítés után akart a Központ békóba verni, működésünknek olyan irányt szabni, amely minden hozzáértőnek meggyőződése szerint nem az előrehaladáshoz, hanem a teljes leromláshoz vezet. Ez ellen, a létünk elleni merénylet ellen emeltük fel tiltakozó szavunk.

Az O. K. H. azonban behunyt szemmel, meggondolatlanul követni akarja tovább is erőszakos behódító politikáját. Ám tegye, de nálunk nélkül. A kísérleti nyulak szerepehez már nagyon öreg csontok vagyunk.

Az első lépést megtettük az önállóság rögzítésére, de egyenes útján, visszatérést nem ismerünk. Ha nincs bátorsága az O. K. H.-nak Szövetkezetünk esetleges kizárásáért a felelősséget vállalni, lesz nekünk — a részünkön levő igazság tudatában — erkölcsi erőnk, hogy a közös háztartásból kilépve, mint teljesen érett elem, önállóságunk alapját letegyük.

Már a puszta gondolat is, hogy a szabóipari szövetkezet a szabóké lesz — felemelően lelkesítő. Erőnket megacélozza, munkakedvünket, előretörésünket a forrpontra hevíti. Új pirkadást, meleg, biztató fényt látunk feldelegeni a szabó kisipari szövetkezeti égen.

Teher alatt nő fel a pálmafa. Szövetkezetünket is az önállóság sulya nem lefelé nyomja, hanem felfelé emeli. Az igazságtalan akció, igazságos reakciót szül.

A szabóiparosság méltó választ fog adni az O. K. H. kihívására. Azok a kisiparos-társaink is, akik a megkötött kezű szövetke-

zettől távortartották magukat, készségesen lesznek tagjai mint önálló intézménynek.

Szabóiparosok! Az O. K. H. cézári eljárására mi lehet a választok:

Ezer darab új részjegyzés!

Százerer korona új takarékbetét!

Igy lesz a rossz szándék jóvátéve. Az O. K. H. elvakultan rombolni akart, de az erkölcsi igazság közbelépett — és teremtett!

Papirosból készült férfiruhák.

Az igazán nem hadítók, hogy az egész országban nincs polgári textiláru, még kevésbé kész ruházati tömegszükségleti cikkek. Mérték utáni rendelésre készítenők uri öltönyökre még lenne egy kis szövetkészlet, de ez is minimális és még ezt a keveset is árucsempészettel, vagy pedig a kiviteli tilalom te'oldása mellett Ausztriába viszik és így megfosztják ettől is a hazai piacot.

Semleges külföldön és Németországban levő szöveteink behozatali engedélyét eddig nem tudtuk kieszközölni és amint észlelem, nincs erre egyhamar kilátás.

A haderő az ausztriai és a magyar gyapjuszövőipart egészében a maga részére lefoglalta s így a kommercposztó gyártása már huzamosabb idő óta megszűnt.

A Gyapjúközpont pedig az összes gyapjút a katonaság részére rekvirálja, így a konfekciós iparosok ehhez hozzá nem juthatnak. Nincs meg tehát semmi lehetőség arra, hogy szabóiparunk textilanyag hiányán segítsünk. Ma már ott tartunk, hogy ez iparágban kétszáz százalékos áremelkedéssel kell dolgozni, de ez még fokozatosan emelkedni fog aszerint, amint a készlet apad, míg végtére a legszédületesebb magasság elérte után anyag hiányában megszűnik s bekövetkezik ez iparág válsága. Ha tehát nem intézkedünk, úgy existenciájában lesz megtámadva nemcsak a kis- és a közép-, hanem Magyarország egész szabóipara.

A helyzet most a szabóiparban az, hogy készlet nincs jóformán semmi, ezért még a háboru tartama alatt kellene a raktárra dolgozni, mert a háboru után óriási lesz a kereslet hazánkban, de keletre is lehetne exportálni, különösen Szerbiába, Bulgáriába és az újjáalakult Törökországba. Szóval nagy kivitelnek tudnánk lendületet adni, vissza lehetne most szerezni a nagy konfekciós exportot, mely a múlt század 30 as éveiben Pesten és Pozsonyban oly lendületet vett, hogy a készruhagyártásban nemcsak a magunk szükségleteit tudtuk fedezni, hanem a keleti piacokra is jelentős mennyiségben exportáltunk.

Polgári szövetünk így tehát nincs és hosszú időn belül nem is fogunk hozzájutni, mert a fonalak elkészülte után gyáraink először is közintézményeink

posztószükségleteit fogják szőni, úgy vasut, posta és távírda, pénzügyőrség stb. szükségleteit. Szövet híján itt van azonban szurrogátumnak a ruházati célokra alkalmas cellulóze, textilóze és textilit, amelyek nyersanyagának mi bővében vagyunk, úgy, hogy külföldre is szállítunk. Textilpótló anyag lenne még a komlóinda is, de ez már korlátolt mennyiségben áll rendelkezésünkre, ellenben a dalmáciai spártium, amelylyel most a bécsi kísérleti hivatal végez vizsgálatokat, szintén alkalmas anyag arra, hogy papirfonalakat és ezekből szöveteket készítsünk ruházati célokra.

Németországban nagy súlyt helyeznek az új iparág prosperálására és nagy figyelemmel kísérik gyártási tökéletesítését, valamint annak célszerű konfekcionálását. Ily papirfonalokból szőtt munkásruhákat különféle kivitelben már forgalomba is hoztak.

Nálunk is több papirgyár foglalkozik ily papirszövetek előállításával. A hadvezetőség is ily papirszövetekből készülő egyenruhákra tesz most kísérletet, amely szövet láncfona papirból, vetítő fona pedig pamutból való. Magyarországon azonban csak egy budapesti cég kapott e papirszövetből készült egyenruhákra próbarendelést, de ez sem szakember, hanem vállalkozó. Jellemző a mi állapotainkra, hogy mikor a hadügyi kormányzat szabó szakértőre van szüksége, akkor nem fordul direkt az illetékes helyre, hanem egy női kézimunka céget biz ezzel meg.

Ez új, korszakos feladatok keresztülvitelét ily módon már előre is kockára teszik. Így degradálják, lebecsülik az ipari foglalkozást, a szaktudást. A magyar gazdasági élet így soha sem fog megerősödni és nem fog lépést tartani tudni a többi nyugati államokkal. Az egész világon az a gyakorlat, — kivéve nálunk — hogy elsősorban közvetlenül a termelőktől, az előállító ipari szervezettől kell fedezni minden szükségletet és megbízásokkal ő hozzá fordulni, mert csak a szaktudáson alapuló munka biztosíthatja a kísérletezés eredménytelenségét, valódi értékét és csak így lehet az ország termelését fokozni, a munkának új utakat nyitni és a munkások kereseti viszonyait megjavítani. Lehetetlen helyzet ez, ha mindjárt Magyarország nem is a szakemberek hazája, de ennyire még sem volna szabad menni, mikor tudjuk, hogy, ha a kísérletezésen már túl vagyunk és ha nálunk is beválik, úgy továbbra is megmarad használatban és hogy ezzel nemcsak biztosítjuk az ország lakosságának ruházkodási szükségleteit, hanem egyuttal nagy kereseti lehetőségek nyílnának meg ismét az egész keleten a magyar konfekcióipar részére. Hogy képzelhető az, hogy az ipart nem tanult, hozzá nem értő egyén ez új kísérletekről és kikészítési eljárásokról majd helyes szakvéleményt tud adni? Mikor az egész ország szabóiparának fejlődéséről és gazdasági megerősítéséről van szó, mégis csak a szakmáját értő egyénhez kellett volna fordulni. Nem gondolják-e az illetékes körök, hogy a nemzet

számára mégis hasznosabb lenne az iparukat tanult egyének megerősítése és megbecsülése, mint mellőzése?

A hadvezetőségnek meg kellett volna kérdezni az Országos Iparegyesületet, hogy mily módon gondolja a papirszövetből készítendő katonai egyenruhák konfekcionálását kipróbálni, vagy ha már feltétlenül egy cégnek akarta juttatni, úgy adta volna azt szakember kezébe. Olyannak, aki egész életét a szabószakmának szentelte és aki a napszámos, munkás és altiszti ruháktól kezdve egész a legmagasabb igényeknek megfelelő polgári ruhákat készít, valamint a közszállítások minden ágazatában, úgy a konfekció, valamint a katonai egyenruhák szállításában évek óta kipróbált és megbízható szakembernek bizonyult és aki képes azután egy helyes és megbízható szakvéleményt leadni. Ilyen például egy „szabóipari központ“ híján a Budapesti Szabóiparosok Szövetkezete, ahol a szabóipar minden egyes ágának élén elsőrendű szakemberek állanak, akik különböző kikészítési módok kipróbálása után meg is tudtak volna felelni feladatuknak.

Ez az eset ismét bizonyítéka annak, hogy hazánk ipari terjeszkedésével és fejlődésével bizonyos körök milyen kevéssé törődnek. Erre hívom fel a magyar gazdasági élet legkiválóbb képviselőinek figyelmét. Ha valaha, úgy most a magyar iparért mindenkinek mindent meg kell tenni, mert itt van az alkalom, hogy ez új iparág meghonosítását, a papirszövetek gyártását és ezekből készítendő férfi ruhák nagybani konfekcionálását megvalósítsuk és azt többé kezünkben ki ne adjuk.

Vikár Béla.

MEGHIVÓ.

A Budapesti Szabóiparosok Hitel- és Termelőszövetkezete, mint az Országos Központi Hitel- és Termelőszövetkezet tagja 1917. év **február 11-én**, vasárnap d. e. 10 órakor, saját helyiségében VII., Hársfa-utca 24. sz. alatt

rendkívüli közgyűlést

tart és az üzletrészes szövetkezeti tagokat tisztelettel meghívja.

Tárgy: 1. *Határozathozatal a szövetkezetnek az Országos Központi Hitelszövetkezet kebeléből való kilépés tárgyában.*

2. *Esetleges indítványok.*

S Z E M L E.

Az Ipartestület rendkívüli közgyűlése.

A „Budapesti Férfiszabó Ipartestület“ ez év február 4-én d. e. fél 11 órakor rendkívüli közgyűlést tart székházának disztermében. A rendkívüli közgyűlés összehívását szükségessé tette és tárgysorozatának legfontosabb pontját képezi az ipartestületi házakat terhelő adósságnak amortizációs kölcsönrel való rendezése. Amint értesülünk az Ipartestület pénzügyi bizottsága a tehermentesítés ügyében igen sikeres eredményeket ért el, dacára a válságos gazdasági helyzetnek. Ha az amortizációs kölcsön sikerül s lebonyolítását a közgyűlés megszavazza, úgy az Ipartestület a legsürgősebb anyagi terhértől szabadul fel s teljesítheti azokat a nagy szociális és humanus feladatokat, amelyek jövőben reá fokozott mértékben várnak. Megvagyunk győződve, hogy a tizes bizottság és a számvizsgáló bizottság felelősségüknek teljes tudatában viszik ezen messzi jövőre kiható műveletet a közgyűlés elé. Ugyiszintén arról is, hogy az amortizációs kölcsön megbecsülhetlen előnyeit belátva a közgyűlés annak keresztülvitelét, minden alakoskodás nélkül egyhangulag megszavazza.

Halálozás.

Varga János szabóiparos, szövetkezeti tagtársunk, január 5-én végelgyengülésben hirtelen elhunyt. Temetésén szaktársai és nagyszámu ismerősei jelentek meg, hogy a szorgalmas munkatársuk iránt kegyeletüket le-
róják.

Adomány.

Drucker Géza, a Drucker Mór alapítványának 100 K kamatját azzal a kérelemmel küldötte a Budapesti Férfiszabók Ipartestülete elnökségéhez, hogy azt raktári szabók özvegyének osszák szét. Az Ipartestület az összeget a raktári szabóiparosok asztaltársaságának küldötte be, ahol az összeget az alapítványt tevő kívánsága szerint osztották szét.

Értekezlet.

A raktári szabóiparosok asztaltársasága ez év február 30-án tartott értekezletén Fischer F. Lajos elnök indítványára önszegélyző csoportot alakított. Az önszegélyző csoport célja, hogy tagjai részére betegség esetén hat héten át havi 12 korona segélyt juttasson, valamint minden elhunyt tag után a taglétszám arányában 5 korona temetkezési járulékkal támogassa az özvegyet. A csoport tagjai egyhangulag elfogadták Fischer elnök indítványát és Beckmann Jakab azon előterjesztését, hogy minden tag 60 fillért fizet a csoport pénztárába. Steiner Gábor bejelentette, hogy a vásári szabóiparosok testületileg csatlakoznak a raktári szabóiparosok asztaltársaságához.

Alapítvány.

A raktári szabóiparosok asztaltársaságának Beckmann Jakab-féle alapítványához a következők járultak hozzá:

Beckmann Jakab, Guttenberg Mátyás, Munk Artur, Winter Bernát, Taub Adolf, Szabó Simon, Gross Samu, 10—10 K, Goldstein Zsigmond, Oestreicher Adolf, Ullmann Jákó 6—6 K, Drucker Adolf, Fischer F. Lajos, Hermann Márton, Sárközi Ede, Ziffer Ignác 5—5 K, özv. Saltzer Vilmosné 4 K, Schlésinger Sándor 2 K. A Beckmann Jakab alapítvány végösszege 2564*05 K.

Varrócérnak egységes csomagolása Németországban.

A német hadügyminiszterium a varrocérnagyárosok számára szükségelt pamutfonalakat azzal a feltétellel utalta ki, hogy egy bizonyos átmeneti idő letelte után csakis tizes orsókból való csomagolásban, valamint orsónként metrikus hosszúságu jelzésekkel kerülhetnek a cérnakészítmények a kereskedelmi forgalomba. Ezt a feltételt az összes cérnagyárosok elfogadták. Együttal azonban előterjesztést tettek aziránt, hogy az új rendszer ne csak a háboru tartamára birjon érvénnyel, mert ellenkező esetben a külföldi versenyre való tekintettel, a béke bekövetkeztével kénytelenek lennének ismét a yard jelzésre visszatérni.

WEISZ H. ÁRMIN

BUDAPEST, VIII., TELEKY-TÉR 9. SZ. Telefon József 10—02.

Fiók üzlet: VII., Károly-körút 9. (Ledermann ház). Telefon 166—86.

Budapest legnagyobb vásári- és raktáriszabó-kellékek áruháza. mindenféle, a szabó-szakhához szükséges kellék alsószalak, cérnák, selumek, gomb- és bélésárúk nagy áruháza.

Az ipartestületi tagdíjak emelése.

Ipartestületünk pénzügyi erőtlenségének a többek közt egyik oka volt a tagsági díjak aránytalan csekély-sége. Az előjáróság legutóbbi gyűlésén behatóan foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy mily mértékben emelhetné fel a tagdíjakat. Szem előtt tartotta, hogy az emelés folytán egyesek ne legyenek elviselhetlenül megterhelve, viszont az olyan foku legyen, hogy a testület eleget tudjon tenni a háboru után reá váró kötelezettségeknek. Különösen a tervbe vett nagyobb szabású iparfejlesztési akció igényel egy kis előre való tökegyűjtést, ugyszintén az aggkorban rászorultak gyámo-lítása, a hadsegélyezés s több más humanus kötele-zettségek is megkövetelik a bevételek fokozását. A pénzügyi és számvizsgáló bizottság nagy körültekintéssel állapította meg a tagdíjfelemelési kulcsot. Különös figyelemmel volt a kisiparosok mostoha anyagi helyzete-re s arra igyekezett, hogy a felemelt tagsági díj is még mindig kisebb legyen, mint bármely más ipar-testületé. Az előjáróság ép e méltányos tulajdonainál fogva magáévá tette az alább közölt felemelési terve-zetet, amint gáncs nélkül fogadja el a mindennél előbb való közérdek szempontjából az összehívott rendkívüli közgyűlés is.

Tagdíjak felemelési tervezete:

A d ó

0— 30 koronáig	8 korona évi tagdíj
30— 40	10 " " "
40—100	14 " " "
100—150	18 " " "
150—200	24 " " "
200—250	28 " " "
250—300	36 " " "
300—350	40 " " "
350—400	50 " " "
400—500	60 " " "
500—600	80 " " "
600 koronán felül	100 " " "

fizetendő.

Hol van az új posztó?

A régen ígért, a várva-várt új posztó beérkezett a ruha raktárakba. Legalább így jelenti a „Honi Ipar“. Az az be sem érkezett — füzi hozzá — a „H. I.“ — mert a konzorciális gyárak megkapták a maguk részü- ket, amennyiben bölcs előrelátással mindenekelőtt az őket megillető hányadat tartották vissza. A mi maradt — kesereg tovább a H. I. — abból a kisipar némi ki- elégítést nyert, de a középiparnak nem jutott semmi- sem. Mi is sajnáljuk a posztó nélkül maradt közép- ipart, de megjegyezzük, hogy a kisiparosság rendelkezésére bocsátott posztó mennyisége sem irigylésreméltó. Attól ugyan nem megy a falnak a kisipar s még ideig- óráig sem segít a szükségleten. A középipar mellőzé- sének jóvátétele érdekében már is megmozdult az ille-

tékes érdekeltség. Ugyanis a textilgyárosok egyesületé- nek konfekciós szakosztálya sürgős beadványban rek- lamálta meg a kijáró posztómennyiséget. Vajjon hol és merre az az illetékes számottevő szerv, amely a kis- iparosok műhelyeibe a szükségeltető posztót odatudná varázsolni? Sok főfajás van a hadszállításoknál is a posztóhiány miatt. A hadügyi kormány konfekcionáló cégeinktől árajánlatot kért különféle cikkek (posztómel- lények, frontmögötti uniformisok stb.) dolgában. Azon- ban a felszólított cégek nem voltak abban a helyzetben, hogy e megtisztelő felhívásnak megfelelhessenek, abból az egyszerű okból, mert viszont a posztógyárak részé- ről ők sem rendelkeznek megfelelő ajánlatokkal és nincs is kilátásuk, hogy ilyenekre szert tehessenek. Meglehet, hogy Brünnben és más osztrák gyári piacokon akad- nak még az ilyen szállításokhoz szükségelt anyagok, ha igen, úgy ezekre az osztrák konfekcionáló cégek már bizonyára rátették a kezüket, úgy hogy a magyar konfekció ipar ezekre az anyagkészletekre egyáltalában nem támaszkodhatik.

Nőiipariskolát végzettek nőiszabó iparigazolványa.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 24466. sz. VI. D. valamennyi magyarországi vármegye alispánjá- nak, Budapest székesfőváros és valamennyi törvény- hatósági joggal felruházott város tanácsának mint má- sodfoku iparhatóságnak ezt a rendeletet küldte: Hiva- tali elődömnek 1898. évi április hó 4-én 13.702—VI. szám alatt kelt rendeletére értesitem, hogy a budapesti állami nőiipariskola két évi szabósági tanfolyamát el- végzett és az idézett rendelet alapján munkakönyvvel bíró női szabósegédek által az iskola kereseti mühe- lyében teljesített gyakorlat az 1884. évi XVII. törvény- cikk 4. §-ában előirt szakbavágó műhelyben végzett szakbavágó foglalkozásnak tekinthető, miért is azok részére kik e műhelyben teljesített két évi gyakorlatot akár iskolai bizonyítványukra reá vezetett záradékkal, akár munkakönyvükben történt bejegyzéssel igazolja a mennyiben az ipar önálló üzéséhez az ipartörvény illetve 2. §-ában megkivánt kellékeknek is megfelelnek a női szabóság önálló üzéséhez az iparigazolvány sza- bályszerű módon kiszolgáltató. Felhívom a hatósá- got, hogy erről a hatósága alá tartozó elsőfoku ipar- hatóságokat és ipartestületeket megfelelően értesitse. Budapest, 1916. évi november hó 29. Harkányi s. k.

Munkásképzés és munkateljesítmény fokozása.

Érdekes és szociális szempontból rendkívül érde- kes probléma megoldásával foglalkozik egy kis füzet- ben dr. Szabó Ervin a Városi Nyilvános Könyvtár igazgatója. Felhívja a figyelmet, hogy az iparban a technikai haladás és a jövedelmezőség nem párhuz- mosan haladnak, sőt e jövedelmezőség kérdésében igen fontos szerep jut a technikai produkciók másik ténye- zőjének: a munkának. Rámutat, hogy a munkás munka- teljesítménye szoros összefüggésben van a szervezett

munkásosztály gyarapodó társadalmi, politikai és kulturális erősödésével. Ezért láthatjuk, hogy az üzemvezetés új rendszereiben a munkásjóléti berendezéseket a termelő költségekhez számítják, mert a produktivitás érdekében valóknak tartják. A lehető legnagyobb munkateljesítés feltételét most veszik tudományos vizsgálat alá. Az eddigi eljárások több kevesebb sikerrel jártak. Megállapítást nyert, hogy a munkatempó leggazdaságosabb megoldásának akadályokkal kell megküzdenie, viszont a munkakedv és munkahely, a környezet és a pihenők jobb kihasználásának kérdésében már több elméleti és gyakorlati eredményt értek el. Különösen kiemeli dr. Szabó, hogy az otthoni olvasás a fölüdülésen kívül előmozdítja a munkás szellemi fejlődését, tehát neveli a munkást és föltalálásra ösztönzi. Technikai folyóiratok olvasása üzemet javító gondolatokhoz juttatja a munkásokat. E téren sok teendő vár háború után az illetékes körökre.

A papiros uniformis.

Nem valami orosz uniformisról van szó, amely az ismert orosz gazdálkodás folytán csak papiron s nem a magazinban van meg, hanem valóságos papirfonalu szövetből is próbálkoznak uniformist előállítani. A pamut ritkaság dolgában ma holnap a fehér hollóval vetekedik. A sok egymást kiegészítő s egymásnak elmentmondó záralá vételi rendelet sem tudta ezt a textilanyagot a kipusztulástól megmenteni. Így jöttek a gondolatra olyan szöveteket gyártani, amelynek láncfonala papirból, vetülékfonala pamutból készült. Egyelőre az új anyagot élelmiszerzacskók, municiózacskók stb. készítésére használják. De szakkörökben már kísérleteznek oly irányban, nem-e lehetne az új szövetet, természetesen impregnált állapotban uniformisok készítésére is használni. Próbaképen egyik nagy budapesti cég megbízást kapott illetékes helyről 80 ilyen szövetből készült uniformis szállítására. Ha a próba beválik, akkor megoldáshoz jut a kínos pamutkérdés, de ugyanakkor még kínosabb lesz egy másik kérdés — a papiré.

A kisipar háborus segítése.

A népfelkelői korhatár kiterjesztése a kézműiparral kereső embereknek még nagyobb tömegét vonta el eredeti hivatásuktól s tette őket a háború gazdasági rokkantjaivá. Ezeken a tönkremenés szélén álló ipari, különösen kisipari exisztenciákon segíteni kell úgy most a háború alatt, mint az eljövendő béke első napjaiban, hogy gazdaságilag talpra állhassanak. Az ipari és kereskedelmi szervezetek már is foglalkoznak e nagyfontosságú szociális kérdéssel, így legutóbb a nagyváradi ipartestület terjesztett javaslatot a ker. miniszterhez a háború sújtotta kisipar felsegítése, támogatása tárgyában. Mindenekelőtt szükségesnek tartja, hogy úgy a hadbavonult, mint az itthonlevő, de iparukat nélkülöző mértékben, megélhetésüket biztosító módon nem

folytatható iparosok, rendszeres és alkalmi segélyben részesíttessenek, még pedig a mostani segély háromszorosával. Szükséges továbbá, hogy iparukat folytatni kívánó, jelenben is itthon levő, valamint a háborúból hazakerülő kisiparosok, az állam által kieszközlendő, hosszú lejáratu törlesztéses kölcsönhöz jussanak, hogy ezáltal lehetővé legyen téve, hogy a vállalkozókhoz szükséges anyagi eszközt megszerezzék, valamint, hogy a legsúlyosabb teherként rájuk nehezedő, igen drága váltó kölcsönöktől megszabaduljanak, hogy így megélhetésük, keresetük és munkájuk eredménye gyümölcsözőbb legyen. Szükséges még a kisipar létfenntartása érdekében, hogy az állam által kezdeményezett s a háború által félbenmaradt közmunkálatok folytatódjanak és újakat megindítsanak s ebben a kisiparosokat a legnagyobb mértékben részesítsék. Az eddig félbenmaradt munkákért, a kisiparosok a munkabérüket megkapják, végül szükséges, a hadbavonult iparosok érdekében, hogy a hadisegítésnél figyelembe vegyék az iparosok műhelybéréit s ezen címen, a műhelybérletre eső fizetést, akár az állam magára vállalja, akár mint hadisegítést, az iparos itthonmaradottjainak kifizésék. Annál is inkább szükséges ez, mert különösen a műhelyhelyiségnek fenn nem tarthatása állítja elő azon szomorú helyzetet, hogy annak berendezéseit kénytelen az itthonmaradott értékesíteni, feltüzelni és eladni

Nélkülözhető textilárak behozatalának tiltása.

A kormány 4452. számú rendelete az összes nélkülözhetőnek tekinthető textilárak behozatalát tiltja. Ezek közt a következő jelentős textilárak vannak:

Pamutárak: Legfinomabb. Bársony és bársonyszerű szövetek, bársonyszalagok is. Tüll és tüllnemű hálószerű szövetek. Csipkék. Himzések. **Lenárak:** Batiszt, gaze, limon és más ritkás szövetek. Csipke, szegélycsipke, tüll és tüllnemű hálószerű szövetek. Himzések. Bársony és bársonyszerű szövetek. **Gyapjúárak:** Bársony és bársonyszerű szövetek. Csipkék és csipkekendők, tüllök és tüllnemű hálószerű szövetek. Himzések. Lábszönyegek. **Tiszta selyemárak:** Himezve. Tüll és tüllnemű hálószerű szövetek, gaze, csipkék és csipkekendők. Külön meg nem nevezett tiszta selyem szövetek. Bársony és bársonyszerű szövetek. Kötszövött és kötött árak. Szalagárak. Paszománt és gombkötőárak. **Fél selyemárak:** Himezve, tüll és tüllnemű hálószerű szövetek, gaze, csipkék és csipkekendők. Külön meg nem nevezett fél selyem szövetek. Bársony. Kötszövött és kötött árak. **Szalagárak** a kalapszalagok kivételével. Művirágok. Kalapok nemezből. Mindennemű kalap. Mindennemű kalap díszítve. Mindennemű legyező. Nap- és esernyők díszítve vagy csipkéből, himzésekből, tiszta selyemből. Nap- és esernyők egyéb szövetekből. Borításárak, egészen vagy részben selyemből, borításárak másfélék. Ruházatok, fehéreneműek, pipereárak és egyéb varrott-

árak egészen vagy részben selyemből, csipkéből vagy csipkével. Szövetek és kötött kelmék, egészen vagy részben selyemből, floret- vagy műselyemből valók, kaucsukkal bevonva, bekenve vagy kautsukrétegekkel kapcsolatosan. Ruganyos szövetek, kötszövött és paszomántárak egészen vagy részben selyemből, floret- vagy műselyemből.

A gyapjúközpont.

Néhány napilap a magyar gyapjúközpontot kedvezőtlen kritikában részesítette. Ezekkel szemben a gyapjúközpont igazgatósága közli, hogy ezen intézményt a kereskedelemügyi m. kir. minisztérium alapította s annak igazgatóságában a kereskedelemügyi, a földmivelésügyi és a honvédelmi minisztérium, valamint a cs. és kir. közös hadügyminisztérium van képviselve. A gyapjúközpont, noha részvénytársaság, altruisztikus alapon dolgozik, amennyiben 5 százalékon felüli nyereségét a kormánynak közjótékonyági célra bocsátja rendelkezésére. Az igazgatóság tagjai tevékenységükért semmiféle díjazásban nem részesülnek. A gyapjuárakat a kormány állapítja meg, a beszolgáltatott gyapju felosztása kizárólag a kereskedelemügyi minisztérium utasításai szerint történik. A gyapjúközpont fennállása óta az egész, Magyarországon beszolgáltatott gyapjút kizárólag katonai célokra használták föl és azt a kincstár számára dolgozó gyárak között kizárólag katonaposztó gyártására osztották szét a kormány által maximált áron, hozzáadva az ugyancsak a kormány által jóváhagyott jutalékot, mely a központ költségeinek a fedezésére szolgál és annak esetleges feleslegét képezi. A gyapjúközpont egyetlen jövedelme tehát a kormány által megállapított ezen jutalék, melynek magassága ugyanolyan Magyarországon, mint Ausztriában. Ha egyesek lassu lebonyolításról panaszkodnak, a gyapjúközpont igazgatósága szükségesnek találja konstatálni, hogy ennek nem a gyapjúközpont, hanem tisztán a fennforgó szállítási nehézségek az oka.

A hadbavonultak iparjogi kedvezményei.

A »Magyar Ipar« szóvátette legutóbb azt a fontos kérdést, hogy az iparüzés feltételeit a hadbavonultak hozzátartozóinak és a hadból visszatérőknek megélhetését támogató állami gondoskodás mely határig könnyítse meg. Ezt a kérdést már a legközelebbi napokban kibocsátandó kormányrendelet fogja szabályozni.

Most a budapesti kereskedelmi és iparkamara is foglalkozik ezzel a kérdéssel és a kamara iparosztálya terjedelmes elaborátumot tárgyalt, amely javaslatokat tartalmaz arra nézve, hogy a kívánatos könnyítések mire terjedjenek és kiket illessenek meg.

Az előterjesztést, amely dr. Kemény kamarai segédtitkár gondos munkája, mindenütt két szempontot igyekeznek kidomborítani. Az egyik a humanizmusé és

az igazságosságé, amely azt követeli, hogy aki legfőbb javát, az életét tette kockára honpolgári kötelessége teljesítésével és aki kenyérkeresőjét adta oda a hazának, az ne ütközzék bele lépten-nyomon olyan közgazgatási érdekű jogi akadályokba, amelyet a háborus gazdasági élet csak nehezen, vagy sehogyan sem tűr meg. Szem előtt tartja másrészt az előterjesztés, hogy az itthonmaradt és a megélhetés gondjaival küzdő iparososztály amugy is sovány falatjából ne törjön le az újabb szabályozás nagyobb darabot, mint a milyenre a védelemre rászolgálók köre tényleg rászorul. Ezt a két szempontot pedig összeköti az a harmadik, nem kevésbé fontos szempont, hogy ipari termelésünk nem nélkülözheti azoknak dolgozó készségét sem, akik újból szerszámot akarnak kezükbe venni, vagy akik a háboru előtti foglalkozásukat ipari munkával kénytelenek felváltani.

Azok az aggodalmak, amelyek az önálló iparosok körében a tervbevett könnyítések folytán beálló üzleti verseny miatt felmerülhetnek, annyiban veendő figyelembe, hogy a jogosult érdekek ne szenvedjenek kelleténél nagyobb sérelmet. Abban a percben, amelyben kellő garanciákat lehet találni a visszaélések elnyomására és a kellő korlátok közé lehet szorítani a kedvezmények körét és időtartamát, az aggodalmakkal máris számot vetett az állami és társadalmi gondoskodás, amelyre a hadbavonultak igényt tarthatnak. Már pedig az ipartestületek és iparkamarák ellenőrző és véleményező működése, amelyre az előterjesztés módot nyújt, valamint az a megszorítás is, hogy a kedvezmények csupán átmeneti jellegűek, tehát tovább át nem ruházhatók, legalább egyelőre elég mélyreható jóvóintézkedésnek látszik.

A kedvezmények elsősorban a képesítés megszerzésének megkönnyítésére vonatkoznak. A mai állapot szerint a tanuló legalább a tanonc tizenötödik életévének befejezéséig tart. Az előterjesztés azt ajánlja, hogy a rokkant, vagy a hadviselt iparosjelölt három hónapra, vagy négy hétre szóló tanoncszerződéssel is megszerezhesse a munkakönyvet.

Elsőrendű nőtisztelet!

Pelikán József,

aki a külföldi világvárosok előkelő divattermeiben huzamosabban elismeréssel dolgozott,

ajánlkozik.

Cime megtudható lapunk kiadóhivatalában.

BEAMT A. FIAI

PAMUTSZÖVET ÉS VÁSZONSZÖVŐDE
WIEN,

I., SCHOTTENRING No. 31.

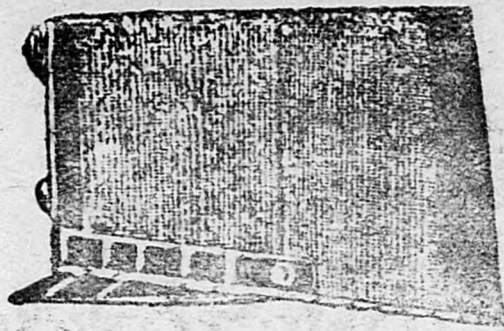
TELEFON 18244

Ajánlja alant sorolt pamutszövet és vászonáru gyártmányait u. m. bélés-vásznat, béléscalikot, köpert, keményvásznat katonai egyenruhákhoz az előírt minőségben, kordinelli, kanavász, e'astique stb. Valamint a finomszabószákhoz és konfekcióhoz szükséges árut.

Hadsereg részére közvetlen és közvetve állandóan szállítunk

TELEFON 18244

HARTMANN SÁMUEL és FIA

EGYENSAPKA ÉS CSAKO-KÉSZÍTŐK
Budapest, VII., Károly-körút 9.

Budapest székesfőváros és a Budapesti Szabóiparosok Hittel és Term. Szöv. szerződéses szállítói

Készít mindennemű egyensapkát és csakót a csász. és kir. hadsereg minden nembeli tisztjének és legénységének. Továbbá ajánlja saját készítményű vasúti, postal, pénzügyorségi, lüzollói, rendőri, lörvényszéki szolgálta és mindennemű libéria sapkát. TELEFON 124-89.

Késműves és köszörűs

LAUBER L. BUDAPEST

VII. Király-utca 1. szám.

Késes és köszörűs üzletnek régi jó hírnevét fentartva, csakis a legjobb acélból tartok **OLLÓKAT ÉS BERETVÁKAT.**

Angol és amerikai ollókban dus választék, melyet a szabómester uraknak becses figyelmükbe ajánlom és ezen kívül különösen figyelmükbe ajánlom tisztelt vevőimnek a vastag (sok) vágáshoz való fogas ollóimat.

Nehéz szabász ollók

	11	12	13	14	coll hosszu
	11.—	14.—	17.—	20.—	korona
angol	14.—	18.—	22.—	28.—	korona

Kézi ollók

	7	8	9	10	11	12 cm hosszu
	2.20	3.—	4.—	5.—	6.40	8.— korona

Csak VII. Király-utca 1. Anker-közzel szemben.

KOVÁCSÉVICS MILENKÓ

Budapest, IV. Koronaherczeg-utca 3 és Városház-utca 6 (az udvarban).

TELEFON-SZÁM 118-03.

Mindennemű bélésárúk és szabókellőkek elismerten legdusabb gyári raktára.

Tisztelt vevőim jóakaró figyelmét felhívom azon körülményre, hogy helyiséget a beállott viszonyokkal lépést tartva bővítettem, cikkeimhez teljes szabó-berendezéseket és szabó-felszerelési árukat is hozzávettem. A rendelkezésemre álló elsőrendű bevásárlási források reám nézve lehetővé teszik, hogy

gáz- és kokszfűtési szabókályhákat, vasalókat, vasalópárnákat, klappni fát, hokkerlit, ujjafát, panklit, próbababát, különleges rendkívüli celszerű ruhatartókat és minden más szabó-felszerelési cikket a legnagyobb választékban t. vevőim kényelmére készleten tarthassak és az árak tekintetében a céget illetve általánosan ismert előnyöket nyújthassam.

Ekker, Pártos és Társa

Budapest, VI. Deák-tér 6. Anker palota

Telefon-szám 39-71. Telefon-szám 39-71.

Katona, egyenruházati és libéria-posztók gyári raktára.

BOHRER FEIVEL

BUDAPEST, DOB-UTCA 38

Szövetmaradékot és szövethulladékokat a legmagasabb árban vásárolok — Egy levelező-lap = hívása után házhoz jövök. =

Gombkirályhoz!

Legnagyobb gyári raktár mindennemű gombokban. : Nagyban és kicsinyben.

Laufer Arnold

Budapest, Laudon-u. 7.

Telefon 118-74.

KRANZTHOR & ROTH

Tulajdonos LUDWIG KRANZTHOR

Minden fajta és egy
szinü gyapjuszöve
tek-, bélésárúk és
szabókellékek gyári
raktára.

Mellénykülönlegességek.

A szabóiparosok
nagybani bevásárlási
forrása !

TELEFON
19376.

WIEN

TELEFON
19376

I., KHOLMESSERGASSE No. 4.

KRAUSZ ADOLF POSZTÓÁRUHÁZA BUDAPEST Telefón 116-77.

az V., ERZSÉBET-TÉR 3. és JÓZSEF-TÉR 10. sz. alatt levő összes földszinti, emeleti és satterain helyiségekben. Honi és külföldi gyapju szövetek és szabókellékek nagy raktára. Igen jutányos szabott árak. — Dus választéku mintagyűjtemény csakis szabóiparosoknak

HORECZKY JAKAB

VII., Dohány-utca 20.

Gyapjuszövetek, bélésárak és varrókellékek nagy választékban

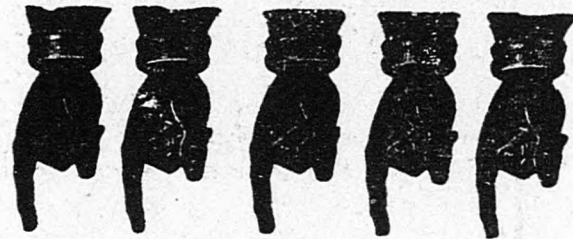
Maradékok legolcsóbb árban.

 Megnyilt Budapest legolcsóbb gomb- és varró-kellékek áruháza.

WEISZ H. ÁRMIN

Budapest, VII. Károly-körut 13. sz. az udvarban. (Ledermann-udvar).

Telefón 166—86.

 Mindenféle gomb, csatt, kapocs és az összes varró-kellékek gyári áron kaphatók

nagyban és kicsinyben.

Fióktelep: VIII., Teleky-tér 9. Telefón József 10-02.

Alapított 1885. Alapított 1885.

A modern szabászatból

kellő és alapos oktatás a legrövidebb idő alatt csakis az 1885. év óta fennálló, aranyéremmel és díszoklevéllel kitüntetett

Első Nyilvános szabásztanítási Intézet-

 ben nyerhető

Budapest, IV., Szervita-tér 8. II. emelet 36.

 TANIDÓ NAPONTA 5 ÓRA.

Tanórák: ünnep- és vasárnapokat kivéve reggel 9 órától 12 óráig; délután 2 órától 4 óráig tartatnak, — vagy kívánatra este 7 órától 9 óráig. —

Rendes tanidő 14 nap. A fölfogáshoz képest a tanidő néhány napra redukálható, vagy a szükséghez mérten meghosszabbítható. —

Minden tanítvány már az első 8 napon belül próbaszabás által meggyőződhetik tanulásának eredményéről. Az intézet műhelyében próbát csinálhat.

Tandíj: a modern férfi-ruhák szabásának tanítására, az összes rajzkellékekkel együtt 70 kor. Magyar ruhák, katonai- és papiegyenruhákkal együtt 100 korona. —

Süketnémák, vagy akik a szabóságot nem tanulták, a tandíj kétszeresét fizetik. —

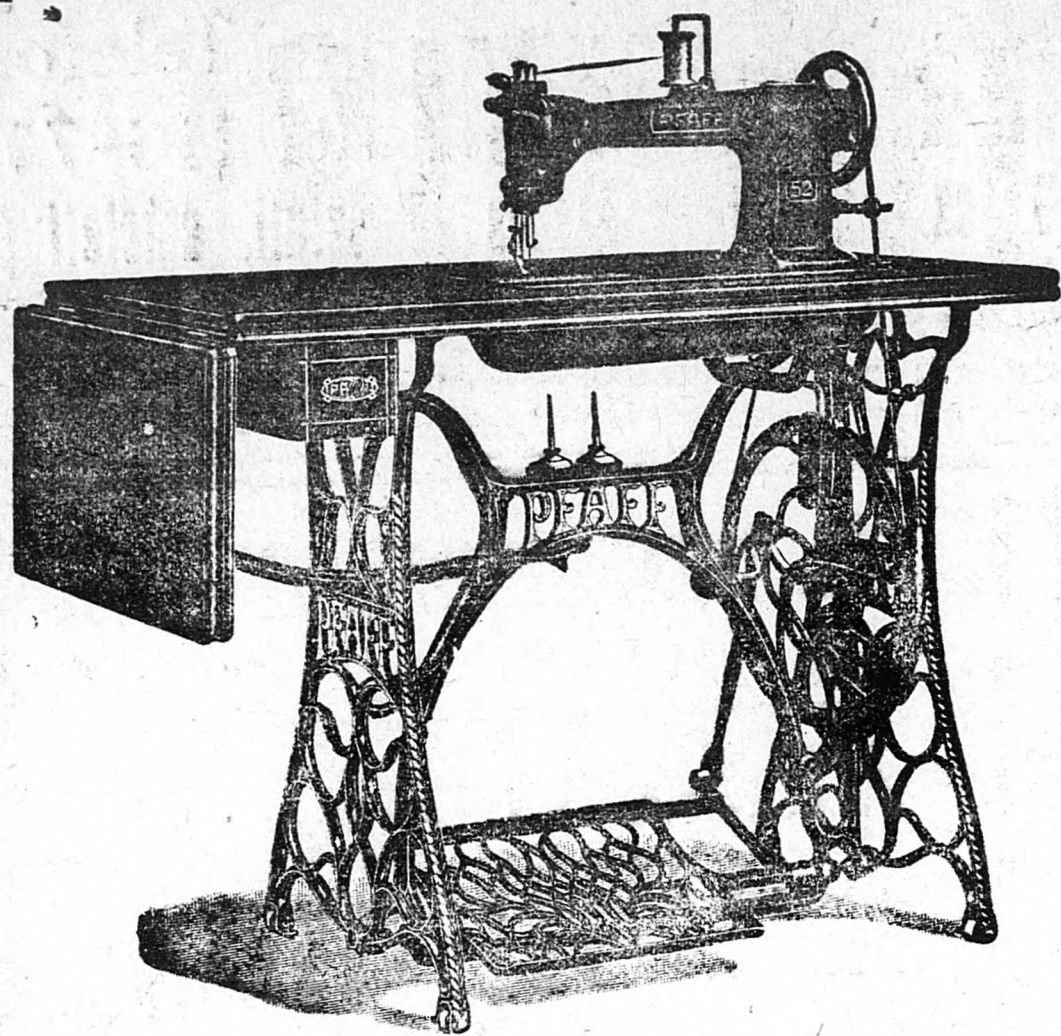
Tandíj a belépés napján előre fizetendő. — Bővebb értesítés levél útján is nyerhető. —

TELEFON 13-36. ■ Saját házában.

Ledermann Mór

Budapest, Károly-körut 13.

Posztó és bélésáru raktár nagyban és kicsinyben.

Alapított 1880.

Pfaff

52-es varró-
gép szabó-
iparosok
számára.

Leggyorsabb és legkönnyebb járásu!
Felülmúlhatlan tartósságu!
Leggyorsabb varrás mellett is a leg-
szilárdabban áll!

... szabó műhelyben használatban.
Mindenütt legjobbnak elismerve.

Erfőzem berendezések és felszerelések.
Teljesen önműködő gomblyukvarrógépek.

Herbster Károly

varrógép nagyraktára

Budapest, VII., Károly-körút 9. sz.

Osztrák császári
és magyar királyi
udvari szállító

ALAPITTA-
TOTT 1850

SEMLER J.

ALAPITTA-
TOTT 1850

POSZTÓ ÉS ANGOL DIVATKELMÉK RAKTÁRAI
BUDAPEST, BÉCSI- ÉS DEÁK FERENC-U. SARKÁN

LONDON, 7. UPPER JAMES STREET

Osztrák császári
és magyar királyi
udvari szállító

Minták készséggel
küldetnek.

Detail osztályom kibővítése folytán azon előnyös
helyzetben vagyok, hogy az eddig ismert nagy
választéku **eredeti angol uri divatszövet-raktáram**

legkiválóbb idényujdonságait hatványozott mértékben
birom t. vevőimnek bemutatni.

Minták készséggel
küldetnek.

Mindennemű szabó- és varró-
kellékek, bélésárak legolesőbb
bevásárlási forrása

Bohrer Jakab

VIII., ker., Népszínház-utca 57.
Megrendeléseket házhoz szállítom.